

обставин конкретної справи із врахуванням певних корегуючих це уявлення положень, які виникли на стадії доказування.

Процес доказування, об'єктивне визначення предмету доказування і на підставі цього вироблення судових доктрин в податкових відносинах спираються на теорію доказів. Відповідно до неї факти, які складають предмет доказування, необхідно диференціювати: а) факти, які підлягають безпосередньому вирішенню; б) факти, які належать до вирішення; в) факти, які не належать до суті спору.¹⁸ Зрозуміло, що останній різновид фактів не може бути враховано при формуванні судового рішення та судової доктрини. Щодо перших двох типів фактів треба мати на увазі необхідність використання різних режимів доказування та різного впливу їх на предмет доказування. Всебічному дослідженню мають підлягати факти, які підлягають безпосередньому вирішенню, бо саме вони найбільш чітко виражають сутність справи. Факти, які належать до вирішення, неможна не враховувати, але в більш стриманих режимах. Навряд чи лише на цьому типі фактів можна будувати остаточне судове рішення.

Фукс Н. А.

ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені
Вадима Гетьмана»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В процесі розбудови системи місцевих бюджетів в Україні можна виділити декілька етапів, виходячи зі змін у

¹⁸ Див. : Решетникова И.В. Доказательственное право Англии и США / под ред. И.В. Решетниковой. – 2-е изд.; перераб. и доп. М. : Городец, 1999. – С. 284.

законодавчому забезпеченні її функціонування. Вважаємо, що таких етапів можна виділити три.

I етап (1991-2001 рр.) – етап започаткування вітчизняної бюджетної системи, який розпочався з прийняття Закону України «Про бюджетну систему України» від 5 грудня 1990 р. № 512-ХІІ (втратив чинність). Надалі були прийняті Конституція України, Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР, «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» від 15 липня 1997 р. № 452/97-ВР, які справили вагомий вплив на побудову системи місцевих бюджетів. В першій редакції Закону України «Про бюджетну систему України» до місцевих бюджетів віднесли обласні, районні, міські, селищні і сільські бюджети. Згодом, за Законом України «Про бюджетну систему України» в редакції від 29 червня 1995 р. № 253/95-ВР, система місцевих бюджетів складалася з таких ланок: обласні, міські, районні, районні в містах, селищні і сільські бюджети.

II етап (2001-2010 рр.) – етап подальшого збалансування бюджетної системи, встановлення міжбюджетних відносин, спрямованих на стимулювання розвитку окремих територій. Вирішальною подією другого етапу стало прийняття 21 червня 2001 р. Бюджетного кодексу України, № 2542-III (втратив чинність). З набранням чинності кодексом 24 липня 2001 р. місцеві бюджети набули нового змісту і самостійності. Передбачалося, що місцеві бюджети повинні стати головним інструментом реалізації регіональної економічної політики, основними завданнями якої є подальша децентралізація і передача додаткових функцій з управління економічним розвитком на регіональний рівень та підвищення рівня соціально-економічного розвитку регіонів. Відповідно до ст. 5 Бюджетного кодексу 2001 р. місцевими бюджетами визнані бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування (бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань).

III етап (2010 р. - до теперішнього часу) – етап подальшого реформування бюджетної системи, який переважно віддзеркалюється в нормах нині чинного Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI, зі змінами. Функціонування системи місцевих бюджетів в сучасних умовах регулюється також нормами Законів України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28 грудня 2014 р. № 79-VIII та «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. Відповідно до ст. 5 Бюджетного кодексу України 2010 р. в нинішній редакції до місцевих бюджетів належать бюджет Автономної Республіки Крим (вважаємо невід'ємною складовою частиною України відповідно до ст. ст. 133 і 134 Конституції України – *прим. Авт.*), обласні, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування – бюджети територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у тому числі районів у містах), бюджети об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Однією з важливих проблем в Україні в сучасних умовах є реформування місцевих фінансів та міжбюджетних відносин. Як відомо, місцеві бюджети є фінансовою основою діяльності органів місцевого самоврядування. Їм належить особливе місце в бюджетній системі, оскільки ця ланка, з одного боку, є базовою, а з іншого, – доволі розгалуженою та чисельною. Нині бюджетна система України включає Державний бюджет, бюджет тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим та 12087 місцевих бюджетів різних рівнів [1, с. 943]. Отже, ефективність функціонування бюджетної системи залежить від того, наскільки раціонально побудована система місцевих бюджетів, як формуються їхні доходи, на які потреби використовуються кошти тощо. Практичне запровадження бюджетної децентралізації, тобто розширення фінансової бази адміністративно-територіальних одиниць за рахунок передачі їм фінансових ресурсів, які раніше були віднесені до доходів державного бюджету, в Україні стало можливим із прийняттям

Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28 грудня 2014 р. Слід зазначити, що процеси бюджетної децентралізації в Україні досі не набули системності.

Актуальним для сучасної бюджетної системи України також є питання бюджетної консолідації, тобто об'єднання фінансових ресурсів декількох суміжних територіальних громад. Як зазначається в науковій доповіді «Місьцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації», функціонуюча в Україні система місцевих бюджетів є недієвою за кількісним наповненням структури, тому необхідно зменшити кількість місцевих бюджетів з 12 тис. до 5-6 тис. [2, с. 19]. Зазначене стає можливим завдяки Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та відповідним змінам, внесеним до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Як показує практика, процес утворення добровільних об'єднань територіальних громад в Україні набирає обертів. Так, за даними Державного реєстру виборців, в країні створено 184 об'єднані територіальні громади, до складу яких увійшли 2312 територіальні громади [3]. Отже, підвищення дієвості національної бюджетної системи стає можливим завдяки зміні орієнтації від кількості до якості місцевих бюджетів.

Література:

1. Чушак А. М. Бюджетна система України в контексті реформи місцевого самоврядування та курсу уряду на децентралізацію влади в Україні / А. М. Чушак, О. А. Філюк // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 942-945.
2. Місьцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації : наук. доп. / [редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2014. – 128 с.

3. Перелік об'єднаних територіальних громад / Державний реєстр виборців. Центральна виборча комісія: [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://www.driv.gov.ua/portal!/cm_core.cm_index?option=ext_gromada&prejim=1&pmn_id=145. – Назва з екрану.

Ханко Ю. Б.

Класичний приватний університет,
Аспірант

МІСЦЕ ІНСТИТУТУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

У науковій літературі уперше концепція про становлення інвестиційного права як галузі права в правовій системі була представлена А.Г. Богатирьовим. Він відмічав, що перехід до ринкової економіки припускає розвиток інвестиційного права як галузі права в правовій системі держави. Виділення галузі «інвестиційне право» обумовлено, на його думку, наступними обставинами: а) наявністю самостійного предмета правового регулювання, тобто відособлених економічних інвестиційних відносин (між власниками) з відтворення матеріальних і духовних благ; б) усвідомленням особою суспільної необхідності і значущості інвестиційних відносин в системі економічних відносин в період переходу до ринкової економіки і прийняттям законодавчого рішення про правове регулювання цих відносин; в) наявністю нормативного матеріалу відповідної якості і кількості; г) наявністю особливого методу правового регулювання інвестиційних відносин, що виражається в поєднанні публічно-правового і приватноправового регулювання інвестиційних відносин. При цьому, на думку автора, Загальна частина системи інвестиційного права включає